

רשמים מהסיוור הלימודי לקייפטאון, פברואר 2018 :

בפברואר האחרון יצאנו קבוצה של סטודנטים יהודים וערבים, הן מן התכנית הבין-אוניברסיטאית ללימודי אפריקה והן ממחלקות אחרות באוניברסיטת בן-גוריון, לסיור לימודי בקייפטאון, דרום אפריקה. מטרת הסיור הייתה למידה משותפת על האתגרים הניצבים בפני דרום אפריקה שלאחר האפרטהייד, בניסיונה לבנות "אומת קשת בענן" – אומה בה לכל קבוצה אתנית, לכל מיעוט ולכל אדם יש מקום להתקיים כפי שהוא, לצד השונים ממנו והדומים לו. כחלק מן האתגרים הנגזרים מחזון זה, עולה אתגר הצדק והפיוס בדרום אפריקה, אשר הוא האתגר העיקרי שהעסיק אותנו במהלך הסיור. לאורך תשעה ימים אינטנסיביים, נפגשנו עם מגוון דוברים אשר חשפו את סיפורם ואת עולמם בפנינו והציעו נקודות מבט שונות לגבי המציאות. בין היתר, נפגשנו עם ארגוני החברה האזרחית, הן כאלה הפועלים במישור הציבורי, למען קידום צדק ופיוס במדינה. סיירנו במוזיאונים המספרים את סיפור האפרטהייד, בשתי אוניברסיטאות ובבית ספר תיכון בהם נחשפנו לקשיים שבמעבר לדמוקרטיה, ובשכונות השונות של קייפטאון, המבטאות דרך גרפיטי וסגנונות בנייה תפישות רבות של המציאות. כשם שנחשפנו לתוצאות הקשות ביותר של האפרטהייד, כשנפגשנו עם תושבי שכונות העוני של קייפטאון, נחשפנו גם לביטוייה היפים של הדמוקרטיה כיום, בפרלמנט המעורב ובמחויבות של הדוברים עמם נפגשנו לקידום זכויות אדם במדינה. נוכחנו שדרום אפריקה היא מדינה מורכבת מאוד, בה מחד גיסא יש עדיין תקווה לפיוס אמיתי, ברוח פועלו של נלסון מנדלה, ומאידיך פערים כלכליים כה גדולים, עד כי ניתן לומר שלא הרבה השתנה דה-פקטו מאז האפרטהייד. מציאות זו אמנם עוררה בנו רגשות מעורבים לגבי היכולת לפתור סכסוכים ארוכי שנים, כסכסוך עמו אנו מתמודדים בארצנו, אך דבריהם מעוררי ההשראה של רוב הדוברים עמם נפגשנו נסכו בנו תקווה לעתיד טוב יותר. הלמידה המשותפת על המקרה של דרום אפריקה, כמו גם השהות הארוכה והאינטנסיבית יחד, פתחה בפנינו את ההזדמנות ללמוד המון גם אחד על השניה, הן כאינדיבידואלים והן כמי שמהווים חלק מקבוצות שונות בחברות הישראלית והפלסטינית. נפתחנו זה בפני זה, התדיינו, שאלנו, התווכחנו, וגילינו המון על המציאות שלנו, פה בישראל ובפלסטין. אך מעבר לידע החדש שרכשנו ולדעות השונות אליהן נחשפנו, אחד הדברים המשמעותיים ביותר אשר חווינו בסיור הוא החיבור הרגשי שנוצר בין חברי הקבוצה. כמי שעברו יחד חוויה כה מטלטלת ומשמעותית, נוצרו בינו חברויות טובות ואווירה של הקשבה אמיתית. כעת, כמעט חודש לאחר החזרה מהסיור, חברי הקבוצה מעידים על ההשפעה של הסיור עליהם, התקשורת בין חברי הקבוצה נמשכת וכבר ניזומו פעילויות המשך לסיור, בתקווה לצמוח ולפתח עוד את הבסיס שנבנה בסיור.

